

ERA GARBÈRA

REVISTA ENTÀ MAINATGES E MAINADES • Num.20 (32) • AN 2007 • 2,40 €

REINOSO 09/06

Boro, Moro e Puomoro

Tieta Mellina atake un aute còp

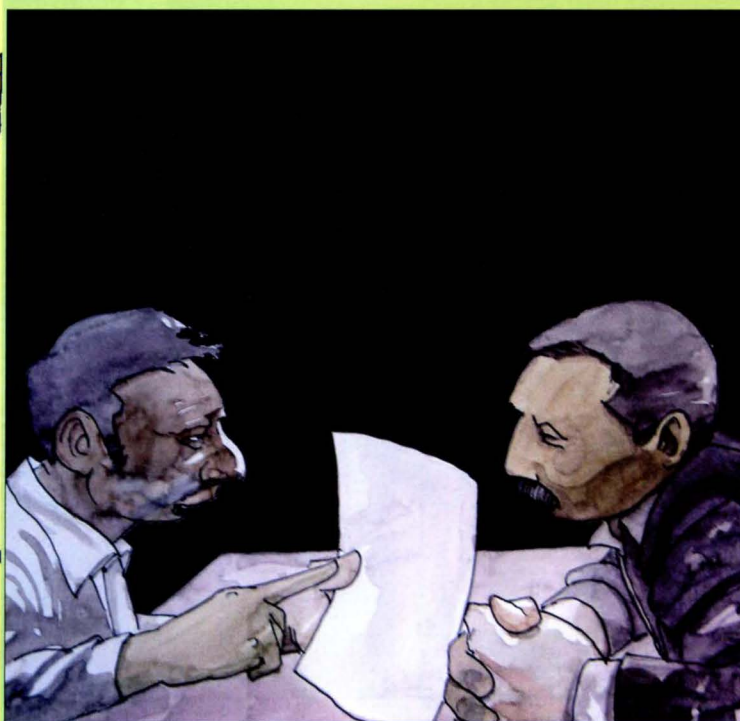
AÇÒ ÈRE E NON ÈRE

ER ÒME QU'ARRÈS COMPRENIE

Ves, ves ? Jo, ei que, ves ? Quate mesi, ves? Ves?...

En díder e repetir aquestes causes tan pègues, hège a anar eth cap tà naut e tà baish e, evidentment, non i auie manèra de comprendre-lo.

Guarda, ves, ves? Quate mesi, quate, ves?

Vicent li ensenhaue un papèr, un certificat des ans qu'auie trabalhat tota era vida, damb ua nòta d'un gestor administratiu que didie que se trabalhaua quate mesi mès ja podie crubar ua pension. Com non auie trabalh, ara sua edat açò ère molt important ja que passaua damb era pension de sa mama, qu'ère molt pòga causa.

Dèisha-me eth papèr e vene deman, Vicent. Com va ta mare? – li demanèc er alcalde. Mau, ves, ves?

Vene deman e li dides ara secretària que te dèishe entrar. *Ben, ben, ves? – botjant eth cap.*

Vicent viuie solet damb sa mair, en ua caseta que non ère en guaire bones condicions, perquè ère molt heireda en iuèrn, damb uns mòbles vielhs, sense cap de calefaccion e... damb eth frigorífic era mitat des dies uet o miei uet.

Eth darrèr viatge qu'er alcalde auie sajat de convèncer Antonieta (atau se didie era mair de Vicent) entà qu'ingressèsse en ua residència, a on la cuedarien molt ben. Era diguec tota determinada que de casa sua non gesserie se non ère mòrta.

Vicent, a qui didien "Miejalengua" pera sua manèra de parlar, auie trabalhat prumèr ena òbra, coma peon; dempús entrèc a trabalhar en ua fabrica de piensos; finaument trabalhaua es tèrres d'ua veuda, a qui li ère agraït perquè de tant en tant li daue bèth saquet de truhes, o de cebes. Era veuda auie morit, es hilhs auien venut es tèrres entà hèr fabriques e Vicent s'auie quedat sense trabalh.

Er alcalde cridèc ath responsable des jardins

Com vam ? Auem pressupòst entà contractar a Miejalengua quate mesi ?

Lo contractèren. Es companhs lo receberen damb rialhes e hèstes, e venga demanar-li causes entà provocar es sòns barbolhatges.

Vicent, vòs vier a veir ua gojata...?

Ves? Non, non, açò, ves? –

sacodint eth cap tà naut e tà baish.

Vicent, mos auràs de convidar eth dia que cubres...

Era quadrilha èren 4 peons e un caporau e des d'aqueth dia passèc que Vicent, eth Miejalengua, com tostem se trobaue ben e non anaue jamès tath mètge, e com ère eth primèr en meter-se a talhar e eth darrèr en acabar, deishau e en evidència, sense vole'c as sòns companhs. *Ei qu'ei un protegit der alcalde !* – didien damb tota era mala intencion.

Eth dia que crubèc eth primèr jorna, Vicent volguec convidar er alcalde. Er alcalde, que ja hège temps que non beuie per motius de salut, non poguec refusar era invitacion. Dempús, solet en sòn burèu escotaue que, ena plaça, Vicent parlaue damb quauqu'un e se coneishie qu'ère content:

Ves, ves? Er alcalde, ves? L'è convidat, ves?

CAVILLEM

- Qué en penses de Miejalengua?
- Cres que saberies parlar damb eth, que lo compreneries?
- Qui penses qu'ei milhor, Miejalengua o es companhs de trabalh?

KAP

INDY

per Maria Jose Garcia Arana

JO ESCRIVER CAUSES POSITIVES
DE TOTI ES DERA TRIBU...

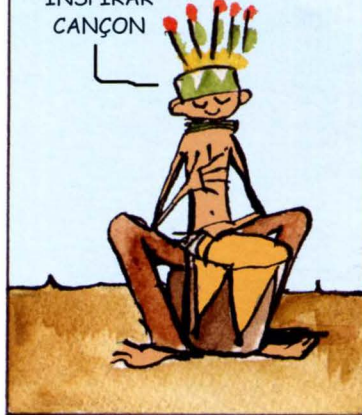
SAUVAR EN AGUESTA CAISHA E
MAGAR DEJÓS DE TÒTEM.. D'ACÍ A
UN PILÈR DE SEGLES, ERA GENT DETH
FUTUR LIÉGER E CONÉISHER TRIBU...

JO EMOCIONAT

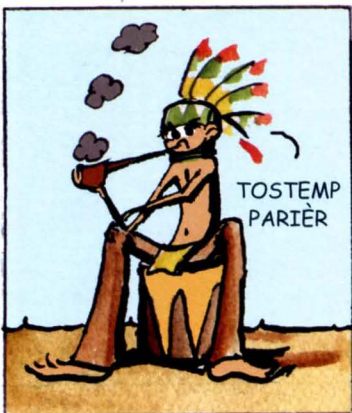
INSPIRAR
CANÇON

NON HÈR TAPATGE
ARA TOTI DORMIR
MEDDIADA

TOSTEMP
PARIÈR

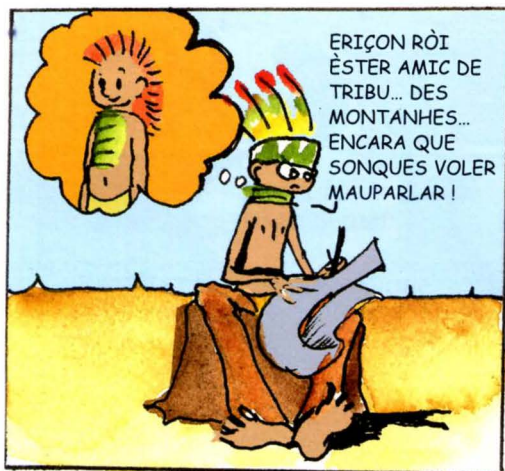

DONQUES JO ARA
CAMBIAR DESCRIPCION

LUM DETH DESÈRT
ÈSTER GRANA AMIGA
...DAMB MAU GÈNI!

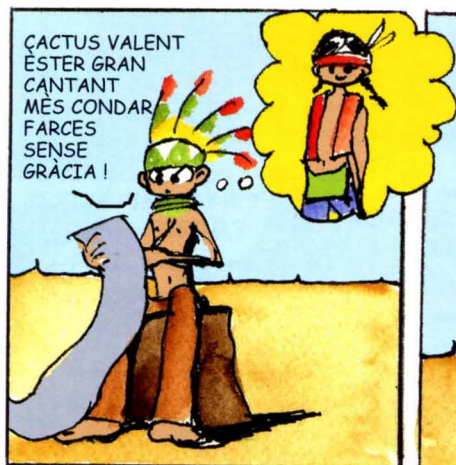

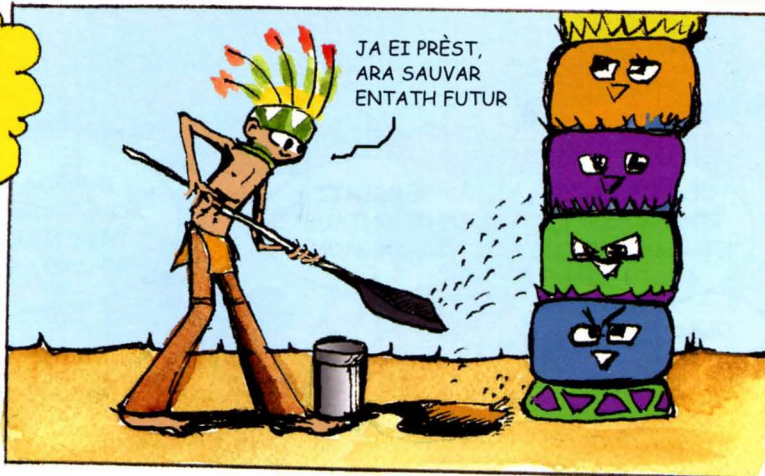
ERIÇON RÒI
ÈSTER AMIC DE
TRIBU... DES
MONTANHES...
ENCARA QUE
SONQUES VOLER
MAUPARLAR !

MAIRIA SÀBIA CONDAR
ISTÒRIES VIELHES MOLT
POLIDES... E TOSTEMP
REPETÍS ES
MADEISHES!

ÇACTUS VALENT
ÈSTER GRAN
CANTANT
MÈS CONDAR
FARCES
SENSE
GRÀCIA !

JA EI PRÈST,
ARA SAUVAR
ENTATH FUTUR

EI ! MOS DEISHAR
PALA?

MMM...
ÒC, ENTÀ
QUÈ ?

TRIBU DECIDIR
CAMBIAR TÒTEM
DE LÒC!

ATH CAP D'UES ORES...

SE PÒT SABER QUE VÒ
DÍDER AÇÒ?

PÈRQUÈ LIÉGER ES
CARTES DES AUTI?
JO ESCRIVER
ENTATH FUTUR...

PASQUALETE e Companhia

per RAFA REINOSO.

CONDES DER ONCLE PÈRE

Aué: VICENT ERA VACA

Òla mainades e
mainatges ! Com van
es déuers der
estudi? Molt de
trabalh?

Donques non envegetz
era vaca Vicent e era
sua tranquillitat deth
camp... Pòt èster pitjor
qu'era escòla!!

Quin patron
mès pèc!

Ai Père... Piri
qu'un patron
malaut son ues
oelhes
engüegües !

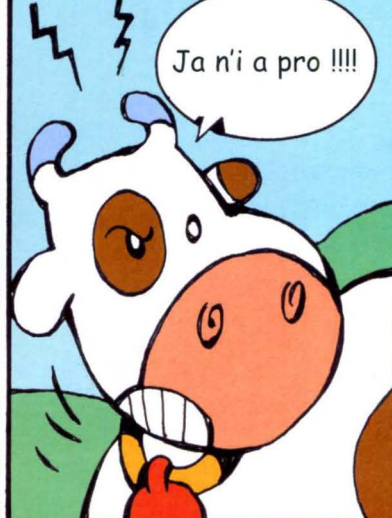
Ua Flor !

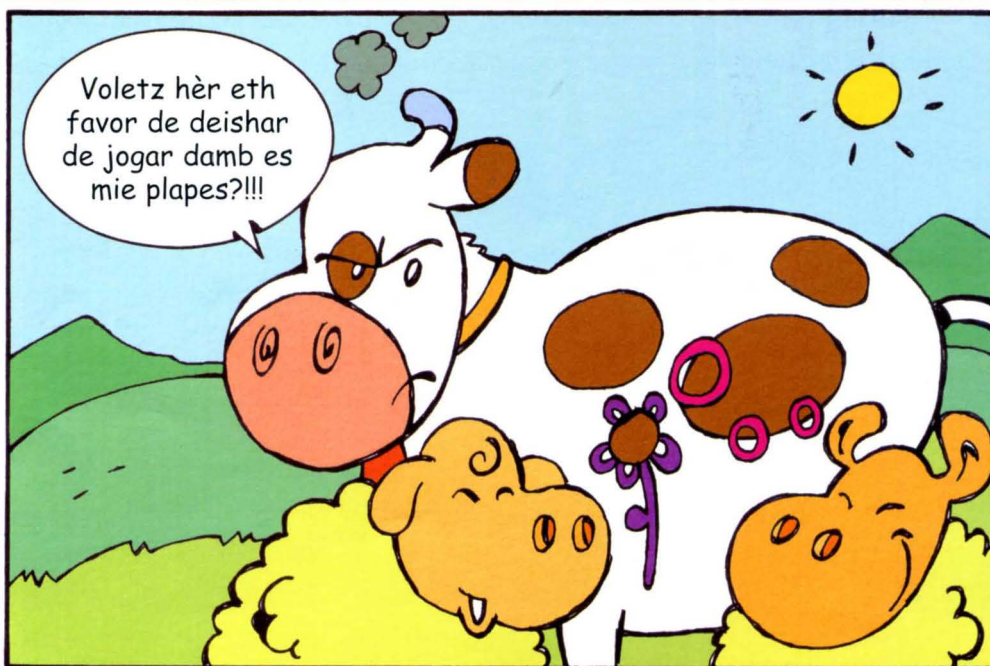
Un Camion !!

Ja n'i a pro !!!!

Voletz hèr eth
favor de deishar
de jogar damb es
mie plapes?!!!!

AMORÓS

DE CASA NÒSTA

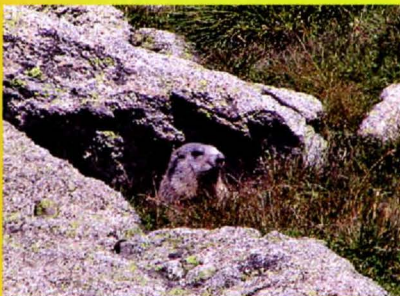

ECOLOGIA E MIEI AMBIENT

A arribat eth bon temps e era primavera.

Es arbes comencen a trèir es huelhes naues, es prumèras flors meten color enes prats d'èrba naua. Tanben es bèsties cerquen parelha entà formar ua naua família. Aqueri qu'an passat er iuèrn dormint, se desvelhen e gessen des sues tutes.

Ua d'aguestes espècies animaues qu'en aguesti dies se desvelhen ei era marmòta. Passe tot er iuèrn laguens des sues tutes; quan arribe era primavera ges a cercar minjar e parelha entà formar ua família.

Era marmòta ei ua bèstia qu'abans non se trapaue enes montanhes dera Val d'Aran, mès en Pirenèu francés se hec ua reintroduccion er an 1948, ei a díder se deishèren anar marmòtes portades des Aups. Es cries d'aqueres prumèras bèsties que se placèren en Pirenèu an arribat enquiath nòste territòri, e se i an installat. Ei fòrça facil de veder-les préner eth solei ath dessús des pèires en prats de nauta montanha (ath dessús de 1800 m. e enquia 2500 m.).

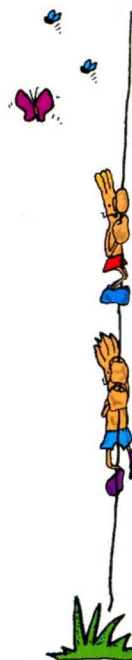
Son deth grop des rosigaires, coma es arrats, mès de mesura mès grana. Pòden arribar as 5 Kgr de pes.

An un sistèma de crits d'alarma quan se ven en perill, aguesti idòls se pòden entèner en tot caminar pes prats de nauta montanha.

Son vegetarianes, mingen arraïcs, tuberculs e plantes. Viuen en granes familhes que formen es pares e es hilhs der an anterior. Pòden auer enquia sèt cries per an.

Es sòns depredadors son era agla e era aguineu.

DE TOT ARREU...

NOTÍCIES

■ Eth 28 d'abriu se liuraràn es prèmis corresponents ara XVII edicion deth concurs literari **Mn. Condò Sambeat**, entàs 7 dera tarde en cine de Vielha. Enguan er espectacle anarà a cargue deth grop de teatre de segon d'ESO der IES d'Aran, que haràn ua recreacion dera istòria d'Occitània.

TOTI I ÈTZ CONVIDADI

"Era Garbèra" ei era version aranesa d'ues planes de "CAMACUC" -revista tà mainatges e mainades-, adaptades pera Oficina de Foment e Ensenhament der Aranés deth Conselh Generau d'Aran.

Telefon dera OFE der Aranés: 973.64.00.92.

EDITE: EDICIONS CAMACUC, SL.
Apartat de corrèus 11007 - 46080 València
Tel/Fax: 615 34 94 04

Equip Camacuc: Joan Escrivà, Joan Escrivà i Avinyó, Reinoso, Toni Cabo, Pere Amorós, Sanchís, Josex, Miquel Angel, Alex, M. José, David Salvador, Burguitos.

Publicitat: Dep. propi.

Portada: REINOSO

D.L.: V-2489-2003

Impression: Set i set indústria gràfica. Tel.96 297 02 01.

EDITORIAL

Era associacion Lengua Viua a representat un an mès dues naues pèces de teatre en aranés qu'an agradat fòrça ath public. Fòrça gent non auec plaça e non les poguec veir. Ua des pèces la trobaratz editada en libre que s'acabe de publicar titolat **TEATRE EN ARANÉS, quate comèdies e dues òbres infantiles**, escrites per Manuèla Ané. Animatz-vos a representar-les, passaratz ues estones fòrça divertides ensajant e representant, un bon exercici entara memòria e era expression corporau. Hèr teatre ei tot un art.

RECOMANAM

S'a editat un polit libre, « **Ua man de condes** », acompanhat de DVD que contie quate condes en aranés corresponents ath programa de television produsit per Televisió de Catalunya « Un ma de condes ». Editat per La Galera SAU Editorial. Lo podetz trobar enes librerias per 19 €. Un aute libre acabat de publicar per Pagès Editors, ei **Er estudi ena memòria**. Recueilh es experiéncias e memòries professionaus e umanes deth mèstre J. Loís Sans quan ensenhaua en estudi de Les enes ans 90.

HOTEL

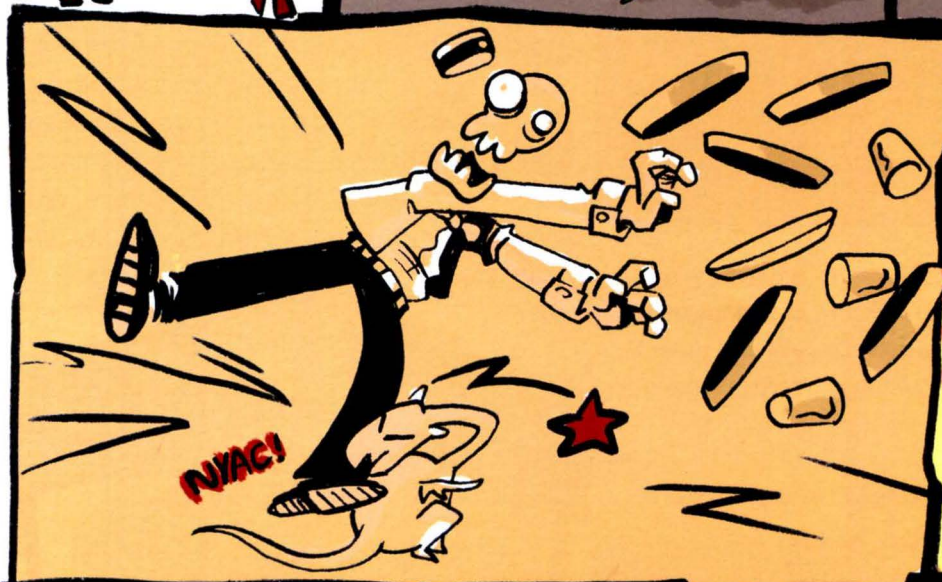

MONSTER

Fontolosa

BUF, QUIN HART
D'ESCURAR QUE ME
TÒQUE

NYAC!

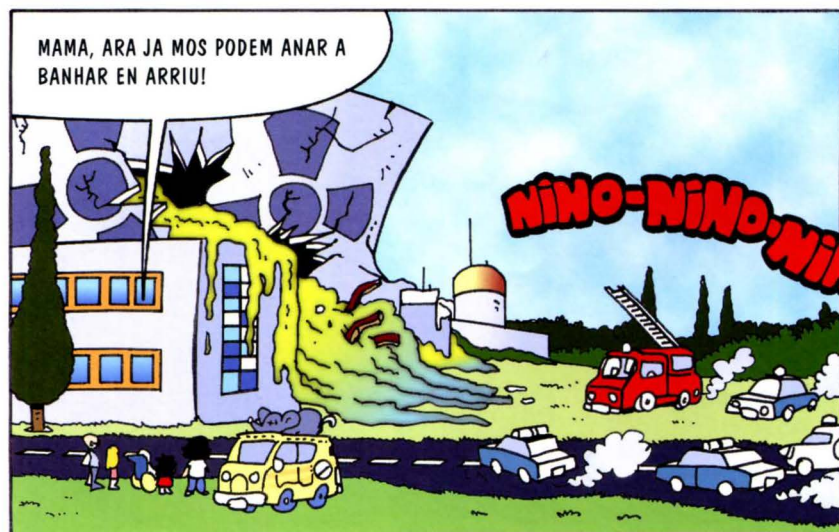
AI, MAMA, TOTES
ES SIÈTES EN MIL
BOCINS!!!

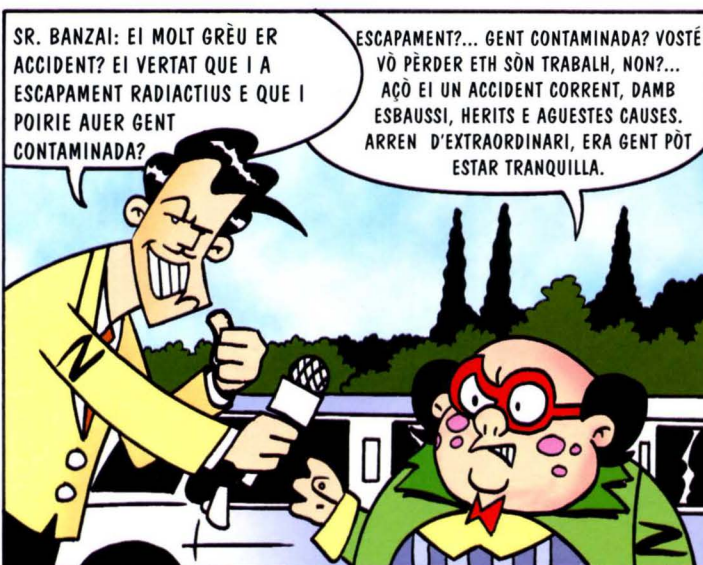
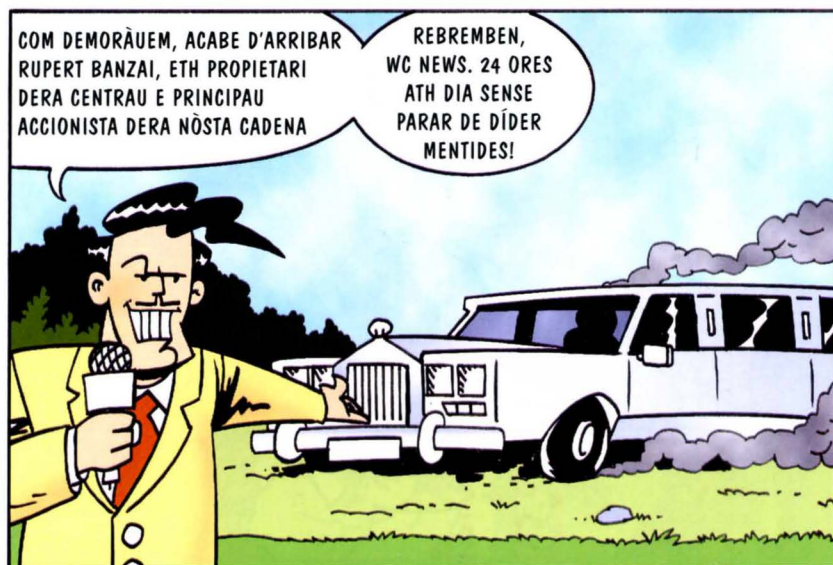

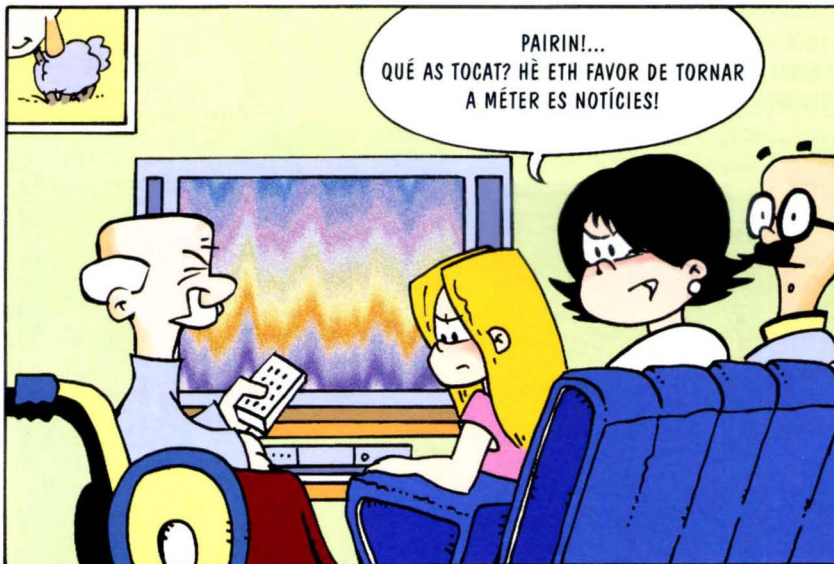
QUIN SERMON ME
DEMORE

ERA PATROLHA LHOPIS CAP.4

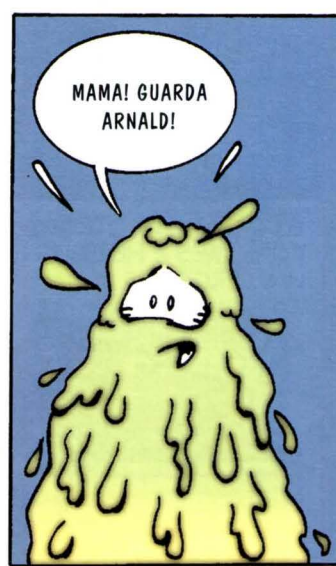

10

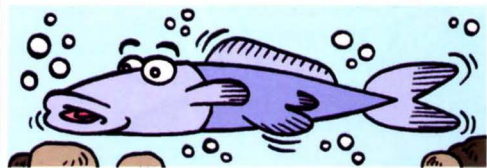
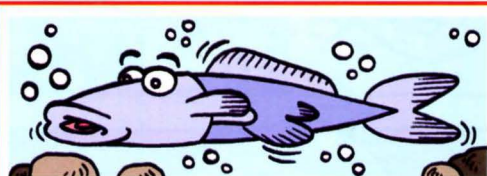

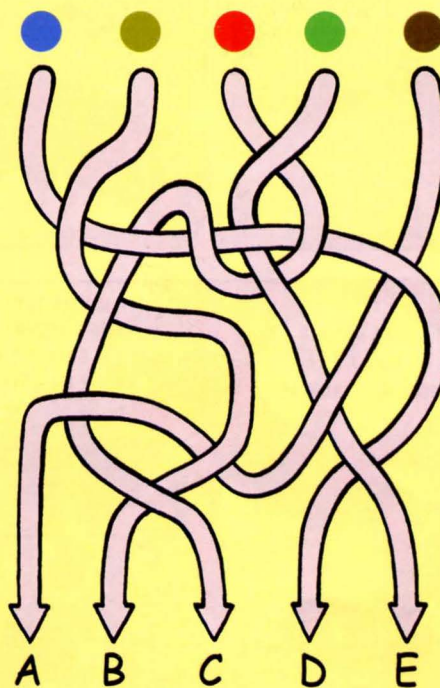
PASSATEMPS

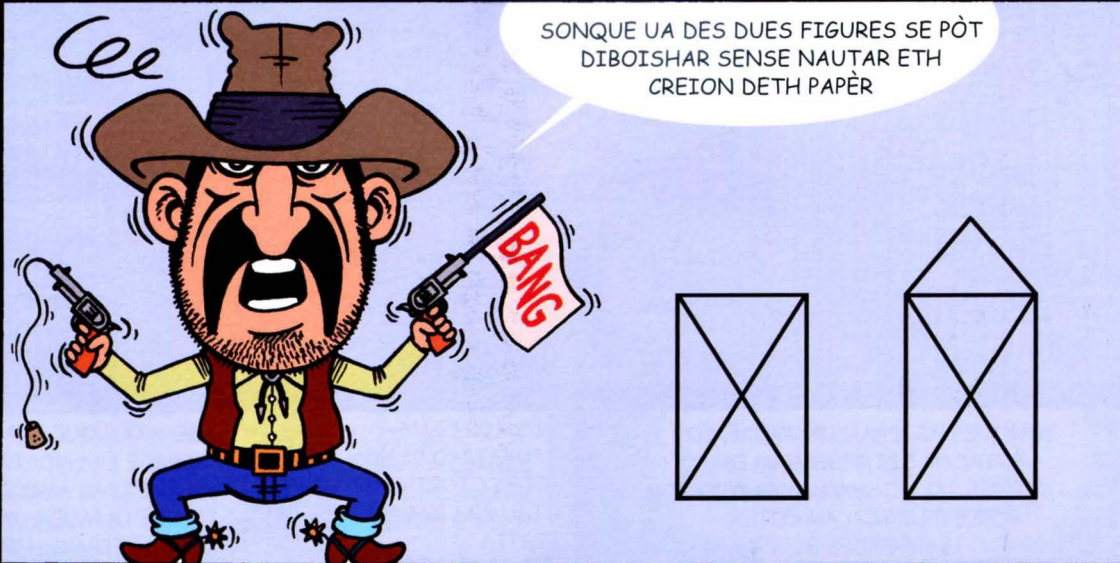

È COPIAT ETH DIBOISH DE NAUT TRES
CÒPS, MÈS È HÈT DUS ERRORS EN CADA
UN. CERCA-LES

JUNH CADA COLOR DAMB CADA LETRA
SEGUINT ES FLÈCHES

CADA MISHARNONS DE NAUT EI REPETIT
BAISH, AMASSA-LES PER PARELHS AVENT EN
COMPDE QUE SIGUEN DERA MADEISHA
MESURA

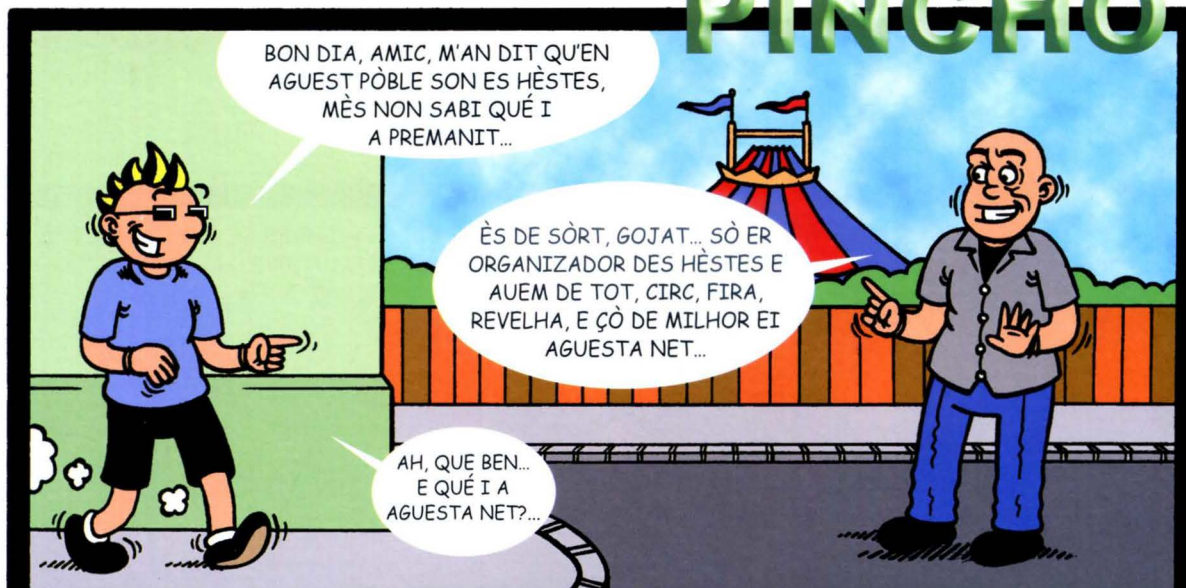

ACOLORÍS ETH DIBOISH

JOSEX.-07

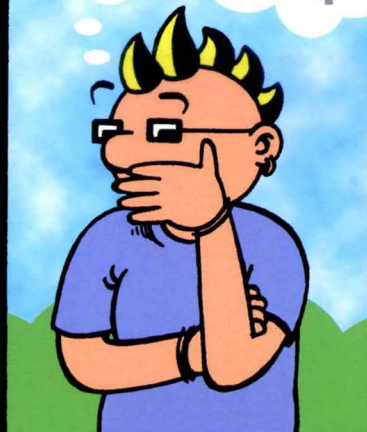
PINCHO

A MÈS A MÈS ME CAU PENSAR
COM SAUVAR ATH PRAUBE
TAURE SENSE QUE
ME VEIGUEN...

TRRRRRRR

JA AC SABI!...
ETH CIRC!!!

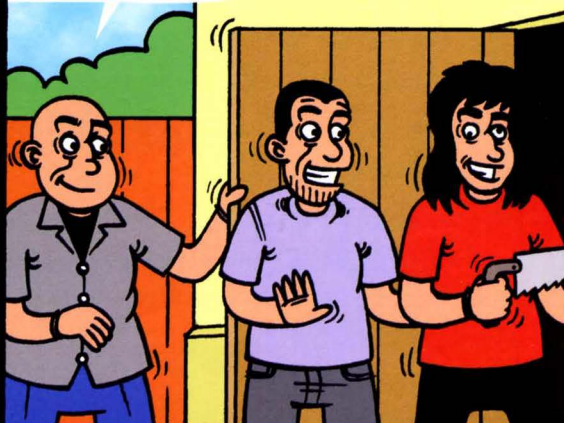

BEN. A TRABALHAR...
PÒRTE ES
« INSTRUMENTS »
MIQUÈU?

JA AC CREIGUI, ACIU
È UN BRACA CÒRNES
DE DARRÈRA
GENERACION!!!

AU, AU, ENTRATZ TRANQUILS
QU'ETH TAURE EI ESTACAT E
NON MOS PÒT HÈR ARREN...

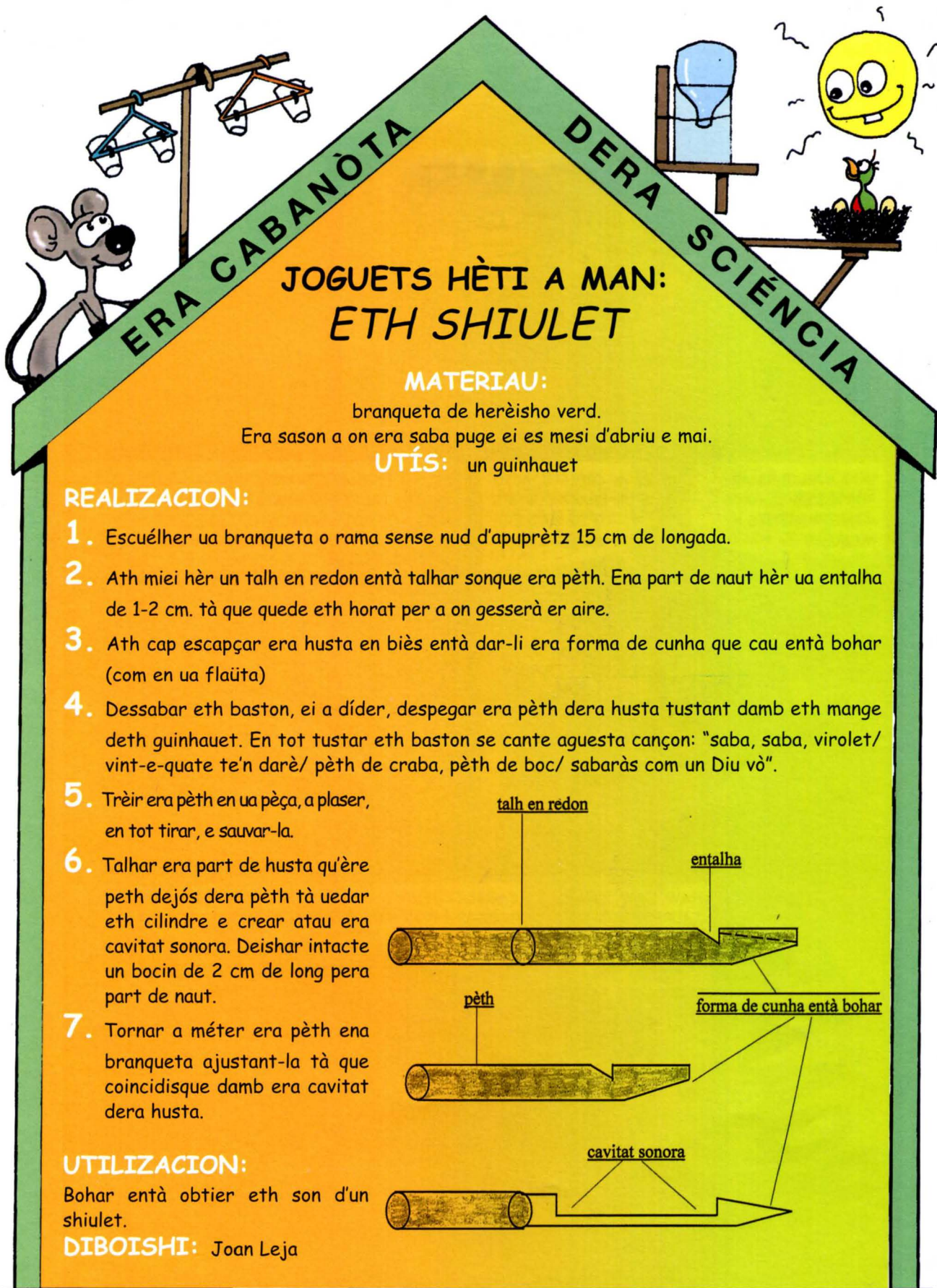

GROAARR

HAW, HAW, HAW, LES È CAMBIAT ETH
TAURE PER UN LEON DETH CIRC, A VEIR
QUE LES SEMBLE PASSAR D'ÈSTER ES
QU'ACACEN A ÈSTER ACAÇATS...

AI, AI, AI, AI !!!

JOGUETS HÈTI A MAN: ETH SHIULET

MATERIAU:

branqueta de herèisho verd.

Era sason a on era saba puge ei es mesi d'abriu e mai.

UTÍS: un guinhauet

REALIZACION:

1. Escuélher ua branqueta o rama sense nud d'apuprètz 15 cm de longada.
2. Ath miei hèr un talh en redon entà talhar sonque era pèth. Ena part de naut hèr ua entalha de 1-2 cm. tà que quede eth horat per a on gesserà er aire.
3. Ath cap escapçar era husta en biès entà dar-li era forma de cunha que cau entà bohar (com en ua flaüta)
4. Dessabar eth baston, ei a díder, despegar era pèth dera husta tustant damb eth mange deth guinhauet. En tot tustar eth baston se cante aguesta cançon: "saba, saba, virolet/ vint-e-quate te'n darè/ pèth de craba, pèth de boc/ sabaràs com un Diu vò".
5. Trèir era pèth en ua pèça, a plaser, en tot tirar, e salvar-la.
6. Talhar era part de husta qu'ère peth dejós dera pèth tà uedar eth cilindre e crear atau era cavitat sonora. Deishar intacte un bocin de 2 cm de long pera part de naut.
7. Tornar a méter era pèth ena branqueta ajustant-la tà que coincidisque damb era cavitat dera husta.

UTILIZACION:

Bohar entà obtier eth son d'un shiulet.

DIBOISHI: Joan Leja

